

Budapest, 2013. október 4. - **A hallgatag asszony című operát mutatják be idén Kocsis Zoltán és a Nemzeti Filharmonikusok(NFZ) Richard Strauss-sorozatában október 10-én és 12-én.**

Kocsis Zoltán, az NFZ főzeneigazgatója szerint a zeneszerző opera oeuvre-jének egyik fontos pillére a darab.

"Strauss hídformaként felfogható zenedrámái életművében a másik pillér természetesen A rózsalovag, amely Hugo von Hofmannsthal szövegére született. Feltehető a kérdés, mennyivel jobb A hallgatag asszony (Die schweigsame Frau), mint A rózsalovag? Szerintem zeneileg, dramaturgiaiailag is jobb, mert Stefan Zweig librettója jobb, érdekesebb és mélyebb, így a téma irodalmi megvalósítása erőteljesebben inspirálta a zeneszerzőt" - mondta el az MTI-nek Kocsis Zoltán.

"Strauss már A rózsalovag komponálásakor sem volt túl fiatal - emlékeztetett az NFZ főzeneigazgatója. - A rózsalovag volt az első opera, amelyet Gustav Mahler nem hallhatott, amelyet Adorno, Schönberg, Stravinsky és Bartók - akik száz százalékgig az avantgárd mellett tettek le voksukat - nem vehettek komolyan, megjegyzendő, hogy a Salome után Bartók számára már az Elektra is csalódás volt."

Ebből a nézőpontból tekintve Strauss szép lassan elsüllyedt az anakronizmus mocsarában. "Ám, ez ma már senkit sem érdekel, amiképp Rahmanyinov esetében sem. Kizárólag maga a mű érdekes: most A hallgatag asszony."

Kocsis Zoltán úgy véli, hogy A hallgatag asszony előadásánál érdemes mellőzni a különféle megfontolásokat, és figyelmen kívül hagyni a tényszerűen kapcsolódó történelmi eseményeket, azokat a tortúrákat, amelyeken a zsidó írónak, Stefan Zweignek és a zeneszerzőnek is át kellett mennie az 1935-ös drezdai ősbemutató előtt.

"Marad az eredeti Erzsébet-kori Ben Jonson-mű, az Epicoene, or the Silent Woman, amely remek. Talán nem annyira kiemelkedő, mint a Volpone, de annyira igen, hogy Mácsai Pált rábeszéljem, hogy ma, a 21. században adja elő az Örkény Színházban, hiszen az ő közönségével lehet beszélni, ahogy az előadásunkban elhangzó prózai részek is tulajdonképpen a közönséghez szólnak."

A hallgatag asszony megírásakor már 10 opera volt Strauss mögött. A darab viszonylag ritkán kerül színre, aminek nincs ésszerű magyarázata. "Hiába mondja Strauss, hogy neki nem jutnak eszébe olyan hosszú dallamok, mint Mozartnak. Ez nincs így, hihetetlen dramaturgiai érzéket és zenei találékonyságot mutat a mű. A főhős, Sir Morosus két nagy áriája, a G-dúr és Esz-dúr rímel egymásra és a kompozíción belül a hídforma két pillérét adja, mindkettő hosszú témára épül. Való igaz, hogyha az ember a vezérmotívumos szerkesztés mankójához folyamodik és tudatosan vállalja a wagneri szerkesztést, nem mellőzheti a rövid témákat. A hallgatag asszony azért emelkedik az előző operák fölé, mert zeneileg mond újat" - magyarázta Kocsis Zoltán.

Hozzátette: lényegében az eredeti, drezdai verzió hangzik el a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben. A középső felvonást valamelyest megrövidítette. "Régi müncheni muzsikusként mesélték nekem, hogy Strauss nem egyszer egyharmad felvonásokat kihúzott az operáiból, feltéve a kérdést, ki írta ezt a vacakot... Az első és harmadik felvonás nagyjából azonos hosszúságú, a középső mintegy 72 perc, ezt redukáltam 60-ra. Rengeteg az információ benne, nem akartam, hogy ez a zuhatag maga alá temesse a hallgatót, és azt gondolja, nem szívesen hallgatna még egy ilyen sűrű felvonást."

A Strauss-sorozattal kapcsolatban Kocsis Zoltán felvetette, ideje lenne törleszteni egy komoly

Írta: Adminisztrátor

2013. október 04. péntek -

adósságot, és megjelentetni Hofmannsthal és Strauss levelezését, amelyben a zeneszerző operaesztétikája minden kis elemében megjelenítődik. "Mindaz teljességében kibontva, amit a tavaly bemutatott Capriccióban sűrítve megkaptunk."